

KANDIDAT

538

PRØVE

JUS1003 1 Forvaltningsrett I

Emnekode	JUS1003
Vurderingsform	Skriftlig eksamen
Starttid	01.02.2021 08:00
Sluttid	01.02.2021 14:00
Sensurfrist	22.02.2021 22:59
PDF opprettet	01.02.2021 14:06

Seksjon 1

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
i	Infoside	Dokument
1	Del I	Langsvar
2	Del II	Langsvar
3	Del III	Langsvar

1 Del I

Frednes kommune hadde i lengre tid slitt med trang økonomi, og det var stadig reist kritikk om manglende tilbud til barn, unge og eldre. Flere medlemmer av kommunestyret mente at kommunen burde selge en del av sine tomter langs innsjøen Glittervann for å skaffe penger til nødvendige tilbud til svake grupper i kommunen.

I forbindelse med budsjettarbeidet senere samme år ba kommunedirektøren om at eiendomsavdelingen i kommunen foretok en vurdering av mulighetene for salg av tomteområder langs Glittervann. Et salg av tomteområdet ville gi kommunen en bedret økonomi.

Marte Kirkerud i kommunens eiendomsavdeling fikk ansvaret for å utrede dette. Marte Kirkerud var en skikkelig drivende kvinne, med klare meninger og med et enormt kontaktnett. Hun gikk ut i pressen og fortalte om oppdraget for å lodde interessen i markedet.

Marte Kirkerud foretok en del undersøkelser og snakket uformelt med mulige kjøpere av tomter. Etter mange og lange dager satt hun igjen med et inntrykk av at det kun var Hans Tastad og Lars Krone som kunne være interessert i å kjøpe et slikt tomteareal av kommunen. Hun hadde snakket med Hans Tastad om saken, og han var svært interessert i tomteområdet. Marte Kirkerud hadde også vært i kontakt med Lars Krone, men han var ikke interessert før om et års tid.

Marte Kirkerud mente at den manglende interessen i markedet tilsa at kommunen ikke skulle fortsette prosessen med mulig salg av tomter. Med en laber interesse ville det kanskje være vanskelig å oppnå gode priser på tomtene. Marte Kirkerud tenkte også på at om et års tid ville kanskje Lars Krone flytte til bygda, og da ville han sikkert være interessert. Marte Kirkerud drøftet derfor med kommunedirektøren om de skulle avslutte arbeidet med å vurdere salg av tomteområdet. Kommunedirektøren tenkte på at det ville bli dårlig mottatt i kommunestyret. Han ba Marte Kirkerud tenke litt nærmere over saken før de orienterte kommunestyret i forbindelse med budsjettforhandlingene.

Journalist Preben Skrivekløe fikk vite om dette, og skrev i avisa at kommunen trolig ikke ville legge tomteområder ut for salg. Skrivekløe tenkte straks på at det tidligere var et anstrengt forhold mellom Hans Tastad og Marte Kirkerud, og mente at det måtte ha noe med saken å gjøre.

Skrivekløe påpekte at Marte Kirkerud var inhabil etter forvaltningsloven (fvl.) § 6, og at hennes kritiske holdning til Hans Tastad kanskje var årsaken til at tomteområdet ikke ble lagt ut for salg. Skrivekløe pekte på at Marte Kirkerud gjentatte ganger personlig hadde kritisert Hans Tastad for «tvilsomme» forretningsmetoder i forbindelse med hennes tidligere jobb som skattekontrollør for staten. Hun hadde vært på kontroll hos Tastad tre ganger i løpet av de siste ti årene. For fem år siden hadde det vært flere avisoppslag i forbindelse med en rettssak Hans Tastad hadde anlagt mot staten i en skattesak. Marte Kirkerud hadde deltatt som saksbehandler for skattekontoret. Hun hadde under saken uttalt at hun syntes at Hans Tastad var en kynisk forretningsmann «uten moral» som skodde seg på studenter og gamle personer ved å kreve skyhøy leie for dårlige utleieboliger. Dette hadde pressen gjengitt i avisen de påfølgende dager. Avisen skrev nå at de ikke kunne ha tillit til at Marte Kirkerud var habil.

Skrivekløe påpekte også at Tastad og Kirkerud var politiske motstandere. Tastad var aktiv i Fremskrittpartiet og Kirkerud i partiet Rødt, som generelt var motstandere av kapitalisme. Tastad og Kirkerud hadde hatt mange politiske diskusjoner på politiske arrangementer både i og utenfor Frednes kommune. Selv om disse

diskusjonene hadde vært saklige, tilsa deres politiske ståsted at Kirkerud var inhabil.

Kommunen besvarte journalistens kritikk og påpekte at forvaltningsloven ikke kom til anvendelse på kommunens privatrettslige forhold i forbindelse med salg av tomter. Uansett om forvaltningsloven skulle komme til anvendelse, så gjaldt ikke inhabilitetsreglene for denne typen aktiviteter i kommunen. Kommunen viste til at habilitetsreglene ikke gjelder ved en kommunes salg av egne tomteområder, da det ikke er en forvaltningssak, jf. fvl. § 6 første ledd.

Kommunen påpekte videre at det heller ikke ville bli truffet noe avgjørelse i saken. Det var bare foretatt en vurdering av salgsmulighetene for tomteområdet, og ikke foretatt noe salg. Habilitetsreglene kunne da ikke komme til anvendelse.

Kommunen påpekte til slutt at det uansett ikke forelå grunner som tilsa at Marte Kirkerud var inhabil. Marte Kirkeruds kontakt med Tastad via sin tidligere jobb kunne ikke medføre inhabilitet. Det var nå gått fire år siden Marte Kirkerud hadde begynt i eiendomsavdelingen i kommunen, og hun hadde ikke hatt kontakt med Tastad i forbindelse jobben siden hun begynte i den nye jobben. Det er helt normalt at personer bytter jobb. At man har hatt kontakt med personer i forskjellige relasjoner, kan ikke lede til inhabilitet. At pressen hadde skrevet om skatterettsaken, var ikke Marte Kirkeruds feil, og hun hadde bare gjort jobben sin. Det var Tastad selv som hadde brakt saken inn for retten, og da måtte han regne med at det ble medieomtale. Det forhold at de var politiske motstandere, kunne heller ikke innebære inhabilitet.

Spørsmål 1: Kommer forvaltningsloven til anvendelse?

Spørsmål 2: Var Marte Kirkerud inhabil?

Skriv ditt svar her...

Spørsmål 1

Tvistens parter er Preben Skrivekløe mot Frednes kommune.

Tvisten dreier seg om forvaltningsloven kommer til anvendelse.

Rettslig utgangspunkt er forvaltningsloven av 1967 (fvl) I. §1

Av fvl. §1 følger det at "loven gjelder den virksomhet som drives av forvaltningsorganer når ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov. Videre følger det at som "forvaltningsorgan" regnes "et hvert organ for stat eller kommune".

Det er på det rene at kommunen er et "organ for [...] kommune", jf. fvl. §1. Spørsmålet er om kommunens vurderinger av å selge tomter regnes som "virksomhet som drives av forvaltningsorganer".

Ordlyden gir en anvisning på at det dreier seg om handlinger som gjøres på vegne av det offentlige. I NUT 1958:3 s. 432, uttales det at "lovens rekkevidde er ellers meget vid", og at den "omfatter all myndighetsutøvelse og annen virksomhet som skjer på det offentliges vegne". Videre fremgår det at forvaltningsloven kommer til anvendelse når det gjelder "offentliges forretningsdrift, rene tjenesteytelser og det man har kalt egenforvaltningen". Det presiseres at lovens sentrale bestemmelser om saksbehandlingen likevel er "begrenset til saker hvor det treffes vedtak".

Etter dette må det være på det rene at det i vår sak dreier seg om "virksomhet som drives av forvaltningsorgan", jf. §1, når kommunen vurderer å legge ut tomtene sine til salg. Når det i vår sak også er tale om et "organ for [...] kommune" jf. §1, kommer forvaltningsloven til anvendelse.

Konklusjon: Forvaltningsloven kommer til anvendelse.

Spørsmål 2

Tvistens parter er Preben Skrivekløe mot Frednes kommune

Tvisten dreier seg om Marte Kirkerud var inhabil.

Habilitetsreglene i kapittel II kommer til anvendelse, i saker som gjelder forskrifter og enkeltvedtak, jf. §3.

Rettslig utgangspunkt er §6.

Det følger av §6 at "offentlig tjenestemann" er ugild til å "tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller treffe avgjørelse" i en "forvaltningssak". Det er på det rene at Kirkerud som ansatt i kommunens eiendomsavdeling regnes som "ansatt i [...] en kommunes tjeneste", jf. §2d. Mer tvilsomt er det om det dreier seg om en "avgjørelse" i en "forvaltningssak", jf. §6.

Når det gjelder om det foreligger en "avgjørelse" gir ordlyden en anvisning på at forvaltningen må ha gitt en beslutning om noe. Utvalget gir i NUT 1958:3 uttrykk for at begrepet skal tolkes vidt. Det fremgår på s. 146 at habilitetsreglene bør "få anvendelse når vedkommende instans på selvstendig måte og under ansvar gir uttalelse i en sak". Det fremgår videre, som i §6 sin ordlyd, at habilitetsreglene også gjelder for den som tilrettelegger saken.

Selv om kommunen ikke enda har truffet avgjørelse om å selge tomtene, må det likevel kunne sies å foreligge en "avgjørelse", jf. §6, da Kirkerud tilrettelegger for avgjørelsen som senere skal treffes i kommunestyret.

Kommunen gjør videre gjeldende at det ikke dreier seg om en "forvaltningssak". "Forvaltningssak", gir en indikasjon på at det må dreie seg om en sak som er til behandling for et forvaltningsorgan. Dette fremgår også av NOU 2019:5 s.224. Det følger av NUT 1958:3 s. 146 at "habilitetskravene vil komme til anvendelse [...] ved kjøp og salg av eiendommer, så sant det kan påvises at det er et parts eller interesseforhold til stede".

Det er noe uklart om saken kan sies å gjelde "kjøp og salg av eiendommer", da det kun dreier seg om kommunen skal legge ut tomtene sine. Det må likevel være på det rene at det foreligger interesseforhold, da de opplyses om at Hans Tastad og Lars Krone begge er interesserte i å kjøpe en tomt. Krone er imidlertid kun interessert om et år, som gjør det tvilsomt om han kan sies å ha en interesse i saken. Det må likevel være på det rene at Tastad kan sies å ha en interesse av at tomtene legges ut for salg, for å få en mulighet til å kjøpe seg en tomt.

Det er samtidig tvilsomt om Tastad kan sies å ha "partsinteresse" da det er uklart om "avgjørelsen retter seg mot" eller om saken ellers "direkte gjelder" Tastad, jf. §2e.

Likevel må det Tastads interesse i å kjøpe en tomt, medføre at det er et interesseforhold i saken. Det må dermed være tale om en "forvaltningssak", jf. §6.

Vilkårene er oppfylt som gjør at habilitetsreglene i §6 kommer til anvendelse i denne saken.

Av §6(1) følger de absolutte inhabilitetsgrunnene. Forholdene som nevnes her leder automatisk til at en tjenesteperson blir inhabil. Marte omfattes ikke av noen av forholdene her.

Videre av §6 (2) fremgår de relative inhabilitetsgrunnene. Det følger av denne bestemmelsen at en person som ikke er inhabil etter første ledd, likevel kan bli det dersom det foreligger andre "særegne forhold" som er "egnet til å svekke tilliten" til hans upartiskhet.

Det følger videre at det i denne vurderingen "blant annet" skal legges vekt på om avgjørelsen kan innebære "særlig fordel, tap eller ulempe" for "ham selv" eller noen han har en "nær personlig tilknytning til". Det fremstilles og et ytterligere moment for vurderingen, som er om "ugildhetsinnsigelse" er reist av "part".

At det "blant annet" skal legges vekt på momentene i §6(2), innebærer at det her ikke er tale om uttømmende momenter. Det kan med andre ord tenkes at en blir inhabil av helt andre grunner. Et annet moment som kan gjøre seg gjeldene i vurderingen er "sakens art", jf. NOU 2019:5 s. 225, og Rt-1994-1372.

I vår sak er spørsmålet om Kirkerud sitt forhold til Tastad er et "særegent forhold" som er "egnet til å svekke tilliten", til hennes upartiskhet, jf. §6(2). Det er hensiktsmessig å dele opp denne vurderingen i to. Det første som må redegjøres for er om det foreligger et "særegent forhold"; jf. §6(2).

At det må foreligge et "særegent forhold" gir en anvisning på at det må dreie seg om et forhold som anses som uvanlig. Ordlyden får også frem at det er en viss terskel for hvilke forhold som omfattes.

I SOMB-1998-9 uttaler Sivilombudsmannen at "situasjoner svært mange befinner seg i" ikke kan oppfattes som "særegent". Det presiseres samtidig at det ikke kreves at forholdet må være unikt.

I vår sak opplyses det om at Kirkerud, i sin tidligere jobb som skattekontrollør for staten, har hatt kritiske holdninger til Tastad, og at hun har vært på kontroll hos Tastad tre ganger de siste ti årene. Det kan nok ikke anses som uvanlig at Kirkerud tidligere har jobbet som skattekontrollør for staten, og nå jobber i

kommunens eiendomsavdeling. Dette må kunne sees på som et normalt karrierevalg. Det kan nok videre ikke oppfattes som særegent at Kirkerud i egenskap av skattekontrollør for kommunen, har ført kontroll med Tastad som leier ut boliger i kommunen. Det er også kun snakk om tre kontroller på ti år. Det må videre kunne aksepteres at Marte har en yrkesrelatert mening om hvordan Tastad håndterer sine forretninger. Dette trekker i retning av at forholdet ikke er "særegent", jf. §6(2).

På den andre siden fremgår det også at Kirkerud hadde tjenestegjort i en rettsak mot Tastad, og at hun blant annet hadde kalt Tastad for en "kynisk foretningsmann, uten moral". At saksbehandleren i en sak har uttalt seg så kraftig og negativt, om en som har en klar interesse av avgjørelsen i saken, kan ikke ansees som en situasjon mange andre saksbehandlere befinner seg i. Dette trekker i retning av at det foreligger et "særegent forhold", jf. §6(2).

Når det gjelder Kirkerud og Tastads politiske holdninger, kan det vanskelig tenkes at dette kan medføre at forholdet blir særegent. Det må kunne aksepteres at saksbehandleren i en sak, kan ha et annet politisk ståsted enn en person med interesse i saken. Det opplyses også om at de politiske diskusjonene de har hatt har vært saklige. Det er dermed lite som indikerer at Kirkerud og Tastads politiske ståsted gjør forholdet "særegent", jf. §6(2).

Likevel, må forholdet etter en helhetsvurdering kunne anses som et "særegent forhold", jf. §6(2), da det er uvanlig at saksbehandleren i en sak tidligere har uttalt seg så negativt, om en person med en utpreget interesse av sakens utfall.

Spørsmålet er videre om forholdet er "egnet til å svekke tilliten" til Kirkeruds upartiskhet, jf. §6(2).

At forholdet må være "egnet" til å svekke tilliten, gir en anvisning på at det ikke stilles noe krav til at tilliten faktisk svekkes. Om forholdet er "egnet til å svekke tilliten" må vurderes ut fra en "objektiv vurdering hvor det avgjørende er hvordan forholdet fremtrer utad for partene og for offentligheten generelt", jf. NOU 2019:5 s. 224 og SOM-2013-1263.

Når det gjelder momentene i §6(2), er det på det rene at avgjørelsen i saken, ikke vil innebære noen "særlig fordel tap eller ulempe", for Kirkerud selv. Ugildhetsinnsigelsen er heller ikke reist av Tastad, men av pressen. Det er videre 4 år siden Kirkerud og Tastad har hatt noe med hverandre å gjøre. Det er altså tale om et forhold som leder tilbake i tid. Dette taler for at det må kreves mer for at det skal kunne lede til inhabilitet. Kommunen har også tatt stilling til habilitetsspørsmålet, og kommet frem til at Kirkerud ikke var inhabil. Dette trekker i retning av at forholdet ikke "er egnet til å svekke tilliten", jf. §6(2).

På den andre siden er det klart at Tastad vil få en "særlig fordel" av avgjørelsen, da det vil gi han muligheten til å kjøpe tomten han er interessert i. At ugildhetsinnsigelsen er reist av pressen viser uansett at pressen ikke har tillit til at forvaltningen vil treffe avgjørelse på saklig og uhildet grunnlag. Det er sansynlig at borgerene er av samme oppfatning etter avisoppslagene om Kirkeruds uttalelser. At forvaltningen treffer avgjørelser på et saklig og uhildet grunnlag, er viktig for hensynet til at forvaltningen skal yte tillit fra borgerne. Tillitshensyn trekker altså i retning av at forholdet var "egnet til å svekke tilliten", jf. §6(2).

At Tastad kan få en fordel av avgjørelsen trenger heller ikke å være av avgjørende betydning i saken. Hvor mye vekt dette kan tillegges i vurderingen, avhenger av hvor sterkt uvennskapet mellom Kirkerud og Tastad, jf. "nær personlig tilknytning" -§6(2).

Det følger av NOU 2019:5 s. 234 at "en viss personlig motvilje" ikke er tilstrekkelig. Det kreves også at uvennskapet har fått et "kraftig og personlig preg".

Selv om Kirkerud og Tastad ikke har hatt kontakt på lengre tid, må Kirkerud sine uttalelser om Tastad kunne sies å ha vært så voldomme, at det er grunn til å tro at forholdet deres fortsatt er uvennskapelig. Dette trekker i retning av at forholdet var "egnet til å svekke tilliten", jf. §6(2).

Samtidig indikerer det at Kirkerud oppsøkte Tastad, for å høre om han var interessert, at de ikke har så sterk motvilje til hverandre, og at de greier å snakke sammen uten at uvennskapet kommer i veien. Det kan etter dette virke som at uvennskapet ikke er sterkt nok til å lede til inhabilitet for Kirkerud. Særlig med tanke på at Tastad ikke har en utpreget klar partsstilling i saken, og at det dermed må kreves mer av uvennskapet, jf. NOU 2019:5 s.234. Det er heller ingenting ved sakens art, som skulle tilsi at det er en lav terskel for inhabilitet. Dette trekker i retning av at forholdet var "egnet til å svekke tilliten", jf. §6 (2).

Som nevnt er uttalelsene til Kirkerud, gjennom avisoppslagene, også blitt kjent for mange i kommunen. I Rt.1994 s.1372, hvor saken dreide seg om en dommer var inhabil etter domtsoloven, kom Høyesterett, under tvil, til at det forelå inhabilitet. Høyesterett la blant annet vekt på at saken hadde tiltrukket seg stor

oppmerksomhet i media,-s. 1375.

Selv om det i denne saken var tale om inhabilitet etter domstolloven, må dommen kunne tas til inntekt for at det er en lavere terskel for inhabilitet, der den pågående saken tiltrekker seg stor oppmerksomhet. Også når det gjelder inhabilitet etter fvl. §6. Det vil i disse tilfelle foreligge en større risiko for at tilliten til forvaltningen svekkes hos flere.

I vår sak er det riktignok uttalelsene fra en tidligere sak som har tiltrukket seg mye oppmerksomhet. Likevel er det tydelig at Kirkerud sine tidligere uttalelser også har påkalt stor oppmerksomhet gjennom media i denne saken, og må medføre at terskelen dermed er lavere for at hun kjennes inhabil. Dette trekker i retning av at forholdet var "egnet til å svekke tilliten", jf. §6 (2).

Etter en helhetsvurdering av forholdet må konklusjonen bli at det var "egnet til å svekke tilliten", jf. §6(2), spesielt med tanke på at uttalelsene til Kirkerud har vært tydelig fremme i media, og at forholdet fremtrer utad som egnet til å svekke tilliten. Marte var altså inhabil til å tilrettelegge for avgjørelse i saken, jf. §6 (2).

Konklusjon: Marte Kirkerud var inhabil.

2 Del II

Journalist Preben Skrivekløe fulgte ivrig med i postjournalen i Frednes kommune. Han fant der at det var kommet inn en e-post til Marte Kirkeruds kommunale e-postadresse fra partiet Rødt. I tillegg så han at kommunen hadde mottatt et brev fra Hans Tastad. Preben Skrivekløe ba om innsyn i e-posten og brevet, jf. offentleglova (offl.) § 3.

Kommunen svarte at bare dokumenter var omfattet av innsynsretten etter offentleglova, ikke e-poster. De kunne derfor ikke gi innsyn i e-posten. Uansett om e-poster var omfattet av innsynsretten, gjorde kommunen gjeldende at e-posten Marte Kirkerud hadde mottatt fra partiet Rødt, var ledd i en politisk diskusjon innad i partiet Rødt. Det var derfor ikke innsynsrett i e-posten.

Kommunen påpekte videre at brevet fra Hans Tastad omhandlet en annen spesiell sak mellom kommunen og Tastad, og at brevet inneholdt utelukkende taushetsbelagte opplysninger etter fvl. § 13 første ledd nr. 2. Selv om dette brevet i utgangspunktet var omfattet av innsynsretten etter offl. § 3, så kunne kommunen på grunn av taushetsplikten ikke offentliggjøre brevet.

Preben Skrivekløe gjorde gjeldende at det også var innsynsrett i e-poster. Videre gjorde han gjeldende at når en e-post var sendt til Marte Kirkeruds jobb-e-post, så var det innsynsrett i e-posten, selv om den gjaldt en politisk diskusjon innad i partiet Rødt. Når det gjaldt brevet fra Tastad, så hadde kommunen innrømmet at det var en sak mellom kommunen og Tastad. Når kommunen hadde unntatt brevet fra innsyn på grunn av taushetsplikten, skulle kommunen ha vurdert å gi merinnsyn etter offl. § 11, slik at Skrivekløe likevel fikk innsyn i brevet.

Spørsmål 3: Har Preben Skrivekløe innsynsrett i e-posten?

Spørsmål 4: Hadde kommunen plikt til å vurdere merinnsyn etter offentleglova § 11 når det gjaldt kravet om innsyn i brevet fra Tastad?

Skriv ditt svar her...

Spørsmål 3

Twistens parter er forstatt Preben Skrivekløe mot Frednes kommune.

Den overordnede problemstillingen er om Preben Skrivekløe har innsynsrett i e-posten.

Det finnes regler om partsinnsyn i forvaltningsloven av 1967(fvl) jf. fvl §18, og regler om innsyn for alle i offentleglova av 2006(offl). jf. offl. §3. Siden det er åpenbart at Skrivekløe ikke har partstilling, jf. fvl. §2e, er innsynsreglene i offentleglova som kommer til anvendelse i denne saken.

Rettslig utgangspunkt er offl. §3.

Det følger av offl. §3 at ""alle" kan krevje innsyn i "saksdokument, journalar og liknande register" til organet "hos vedkommende organ"".

Det er på det rene at Skrivekløe omfattes av "alle", jf. §offl.3. Det er vidare utvilsomt at Skrivekløe søker om innsyn i noe som befinner seg "hos" Frednes kommune, jf. §offl. 3. Mer tvilsomt er om e-posten omfattes av "saksdokument".

Ordlyden fremstår som vag, men gir en anvisning på at det dreier seg om et dokument som er del av en sak.

Begrepet er også definert i to deler i offl. §4.

Av offl. §4 (1) følger det at "med "dokument" er meint ei "logisk avgrensa informasjonsmengd" som er "lagra på eit medium for seinare lesing, lytting, framsyning, overføring eller liknande"". Det fremgår av ordlyden at dokumentbegrepet er medienøytralt, og at det med andre ord må dreie seg om en logisk mengde med informasjon som senere, på et vis, skal tildele noen kunnskap eller informasjon.

Dette kommer også til uttrykk i ot.prp.nr.102 (2004-2005) s. 120, hvor det kommer til uttrykk at "det har vidare ikkje noko å seie korleis informasjonen er lagra".

E-posten i vår sak, må dermed kunne regnes som et "dokument", jf. offl. §4 (1).

Spørsmålet er så om det foreligger et "saksdokument", jf. offl. §4 (2).

Det følger av offl. §4 (2), at et "saksdokument" er "dokument" som er "komme inn eller lagd fram for eit organ eller som organet sjølv har oppretta", og "som gjeld ansvarsområdet eller verksemda til organet".

Ordlyden indikerer at et "saksdokument" er et dokument som må gjelde det som er organets arbeidsoppgaver.

I ot.prp.nr.102 (2004-2005) s. 120 presiseres det at "innsynsretten berre gjeld dokument som har ei innholdsmessig tilknytning til verksemda til organet". Det uttrykkes vidare at det ikke stilles krav til at dokumentet må gjelde en bestemt sak, men at den knytter seg til organets virksomhet og ansvarsområde generelt.

I Offl. §4(3) fremstilles det ulike dokumenttyper som ikke omfattes av "saksdokument". Av bokstav e, fremgår det at "dokument som en medarbeider i organet har motteke i annan eigenskap enn som tilsett i organet".

Det fremgår altså her at dokumenter som sendes til en som jobber i et forvaltningsorgan, og som ikke er relatert til arbeidstakerens jobb, ikke regnes som saksdokumenter.

I vår sak gis det ingen opplysninger om hva e-posten, fra Rødt til Marte, inneholder. Det er tvilsomt om det her er tale om et dokument som gjelder Marte i egenskap av saksbehandler i saken, og ansatt i kommunens eiendomsavdeling, eller om den gjelder Marte som medlem i Rødt.

Det opplyses samtidig om at denne e-posten ble sendt til Martes jobb e-post. Dette vil kunne gi en anvisning på at e-posten er mottatt av Marte som ansatt i kommunen, og at den gjelder kommunens virksomhet og ansvarsområde.

På den andre siden fremgår det at det er tale om en politisk diskusjon innad i partiet. Det må kunne sies at det er en viss mulighet for at dette gjelder den pågående saken, men dette blir tomme spekuleringer. Det forutsettes dermed at e-posten ikke gjelder Marte som ansatt i kommunen, men som medlem i Rødt. E-posten omfattes dermed ikke av "saksdokument", jf. §4 e. Skrivekløe kan altså ikke kreve innsyn, jf. offl. §3.

Konklusjon: Preben Skrivekløe hadde ikke rett til innsyn i e-posten.

Spørsmål 4

Den overordnede problemstillingen er om kommunen hadde plikt til å vurdere merinnsyn etter offentleglova

§11, når det gjaldt kravet om innsyn i brevet fra Tastad.

Rettslig utgangspunkt er offl. §11.

Det følger av offl. §11 at "når det er høve til å gjøre unntak fra innsyn, skal organet likevel vurdere å gi heilt, eller delvis innsyn.". Videre fremgår det at "organet bør gi innsyn dersom omsynet til offentlig innsyn vil veie tyngre enn behovet for unntak".

Etter ordlyden har altså organet, der de har adgang til å unnta dokumentet fra innsyn, en plikt til å vurdere om det likevel kan gis innsyn i det aktuelle dokumentet. Når offl. §11 skal anvendes, er det viktig å skille mellom når forvaltningen har taushets"rett" og taushets"plikt". Når det gjelder taushetsbelagte opplysninger følger det av ordlyden i offl. §13 at disse ""er" unntakekne fra innsyn". Bestemmelsens ordlyd skiller seg fra unntaket i blant annet offl. §14, hvor det fremkommer at organet "kan" gjøre unntak for innsyn. Der det foreligger opplysninger som er "underlagde teieplikt i lov eller medhald av lov" innebærer det altså en plikt for forvaltningsorganet, til å ikke gi innsyn i opplysningene det gjelder. Dette kommer også til uttrykk i Ot.prp.nr.102 (2004-2005) s. 129.

Kommunen gjør gjeldende at det utvilsomt er tale om taushetsbelagte opplysninger etter fvl. §13 (2) i brevet. Det foreligger ingen opplysninger som gir grunn til å problematisere dette. Det er dermed ikke aktuelt for kommunen til å gi innsyn i disse opplysningene, jf. offl. §11, ettersom at opplysningene er underlagt taushetsplikt jf. offl. §13, jf. fvl. §13 (2).

Det kan likevel bemerkes at offl. §13, kun gir adgang til å unnta "opplysninger", og ikke hele dokumentet i seg selv. De delene av dokumentet som ikke avslører opplysninger som er underlagt taushetsplikt i lov, eller forskrift med hjemmel i lov, vil dermed kunne kreves innsyn i etter offl. §3, så lenge dette ikke strider med reglene i offl. §12.

Konklusjon: Kommunen har ikke plikt til å vurdere merinnsyn etter offentliglova §11.

3 Del III

Preben Skrivekløe hadde i en helt annen sak sett at et dokument var unntatt offentlighet etter reglene om organinterne dokumenter i offl. § 14. Preben Skrivekløe ba om innsyn i dette dokumentet etter offl. § 11, jf. § 3.

Kommunen gjorde gjeldende at de hadde vurdert merinnsyn etter offl. § 11, men at hele dokumentet måtte unntas offentlighet. Kommunen gjorde gjeldende at dette var et dokument utarbeidet for organets interne saksforberedelse. Videre påpekte kommunen at hele dokumentet inneholdt omtale av en kritikk av kommunen i en sak. Kommunen kunne ikke la slik kritikk bli offentlig, da det tar mye tid og ressurser å håndtere dette dersom det kommer ut i media. De offentlige interesser tilsa at kommunen måtte få fred, og at de derfor ikke kunne gi innsyn.

Preben Skrivekløe var enig i at dette var et internt dokument etter offl. § 14. Han klaget imidlertid over at han ikke fikk innsyn etter offl. § 11. Han mente at kommunens begrunnelse for ikke å gi merinnsyn, ikke var i samsvar med offl. § 11.

Kommunen fastholdt at merinnsynsvurderingen var i henhold til loven, og at det uansett ikke var klageadgang på avgjørelser om merinnsyn.

Spørsmål 5: Burde kommunen gitt innsyn i dokumentet etter offentliglova § 11?

Spørsmål 6: Har Preben Skrivekløe klagerett på avslaget på kravet om merinnsyn?

Skriv ditt svar her... Spørsmål 5

Tvistens parter er de samme.

Den overordnede problemstillingen er om kommunen burde gitt innsyn i dokumentet etter offentleglova §11.

Det forutsettes at Skrivekløe ikke er part i saken, jf. fvl. §2e, og at det dermed er innsynsreglene i offentleglova som kommer til anvendelse.

Rettslig utgangspunkt er offl. §11.

Det følger av offl. §11 at organet bør praktisere merinnsyn "dersom omsynet til offentlig innsyn veg tyngre enn behovet for unntak". Bestemmelsen legger med andre ord opp til at det må foretas en interesseavveining, hvor hensynene som taler for innsyn, må veies opp mot hensynene som taler for at det offentlige ikke gir innsyn.

Av ot.prp.nr.102 (2004-2005) s.129 følger det at "ved vurderinga av om ein skal gi merinnsyn, skal ein på den eine sida vurdere om dei omsyna som ligg til grunn for unntaksføresegna gjer seg gjeldende i det aktuelle tilfelle, dersom dei ikkje bør ein gi innsyn". Det presiseres at "sjølv om omsynene gjør seg gjeldende, må ein vurdere kva omsyn som taler for å gi innsyn".

Departementet uttaler også på s.41 at det skal gis innsyn der "omsyna som taler for innsynsrett, veg tyngst". Dette fremgår for øvrig også av bestemmelsens ordlyd.

Kommunen har i vår sak hjemmel til å unnta dokumentet fra innsyn etter §14, noe som ikke bestrides av Skrivekløe. De gjør videre gjeldende at dokumentet ikke kan gis innsyn i etter §11, da det inneholder kritikk av kommunen i en sak, og at det vil være ressurskrevende for dem, dersom disse opplysningene gis innsyn i.

Det er klart at det er hensiktsmessig for forvaltningen å ikke gi innsyn i dokument som inneholder kritikk av kommunen i en sak. Dersom borgerne får innsyn i slike kritikkverdige opplysninger, vil det kunne bidra til å svekke deres tillit til forvaltningens saksbehandling. Hensynet til at forvaltningen skal yte tillit fra borgerne, trekker altså i retning av at det ikke gis merinnsyn, jf. offl. §11.

Det er videre også klart at det vil være ressurskrevende om kommunen gir innsyn i slike opplysninger til en journalist. Det er god grunn til å tro at disse opplysningene raskt vil spre seg i mediene, og at flere vil stille seg kritiske til kommunens beslutninger i fremtiden. Dette vil kunne medføre at det kommer flere innsynskrav også i andre saker, og også at kommunen dermed må opptre grundigere i fremtidige saksbehandlinger. Hensynet til at kommunen ønsker en rask og effektiv saksbehandling trekker altså videre i retning av at det ikke gis merinnsyn, jf. offl. §11.

På den andre siden kan tillitshensynet også trekke i retning av at forvaltningen bør gi innsyn. Dette bidrar til å styrke demokratiet, og er også viktig av hensynet til borgernes rettssikkerhet. Når kommunen praktiserer merinnsyn, vil det også i større grad involvere borgerne i kommunens virksomhet. Dette vil styrke tilliten til at forvaltningen opptrer lovmessig, og oppfattes som legitim.

Det virker ikke som at Skrivekløe selv har noen personlige grunner til å få innsyn. Likevel har han, som journalist, et ønske om å informere borgerne i kommunen om hvordan kommunen styres. Til tross for at tillitshensynet også trekker i retning av at det ikke gis innsyn, må tillitshensynet likevel kunne sies å trekke i sterkere retning av det praktiseres merinnsyn, jf. offl. §11.

Det kan videre være sansynlig at dokumentet inneholder andre opplysninger om saksbehandlingen, som kommunen av andre grunner ikke vil det skal gis innsyn i. Det er samtidig ingen holdepunkter for dette i faktum, som gjør det lite skjønnsmessig å foreta en slik drøfting.

Etter en helhetsvurdering av hensynene som taler for og mot innsyn, må det endelige resultatet bli at kommunen burde praktisert merinnsyn, da hensynet til borgernes rettssikkerhet i denne saken veier tyngre enn kommunens effektivitetshensyn.

Konklusjon: Kommunen burde gitt innsyn i dokumentet etter offl. §11.

Spørsmål 6

Tvistens parter er de samme.

Den overordnede problemstillingen er om Preben Skrivekløe har klagerett på avslaget om merinnsyn.

Rettslig utgangspunkt er offentleglova av 2006 (offl) §32.

Det følger av §32 at "avgjerder etter denne lova kan påklagast til forvaltningsorganet som er nærmest overordna det forvaltningsorganet som har gjort vedtaket".

Ordlyden er klar, og får tydelig frem at avgjørelser med hjemmel i offentleglova kan påklages. Dette må dermed også gjelde forvaltningens avgjørelser om å ikke gi innsyn. Dette presiseres også i Ot.prp.nr.102 (2004-2005) s. 153, hvor det fremgår at bestemmelsen "i første rekke (gjelder) avslag på krav om innsyn og avvisning av slike krav".

Det må dermed være på det rene at Preben Skrivekløe har klagerett på avslaget om merinnsyn, jf. offl. §32

Konklusjon: Preben Skrivekløe har klagerett på avslaget om merinnsyn.